

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **L.**, miesto podnikania N., IČO: X., proti povinnému **T.**, so sídlom M., IČO: X., **pre vymoženie 1 373,91 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 1 Er 2019/2000, o dovolaní súdneho exekútora JUDr. M., Exekútorský úrad so sídlom v Ž. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. marca 2013 sp. zn. 1 CoE 436/2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. marca 2013 sp. zn. 1 CoE 436/2012 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica uznesením z 8. júna 2011 č.k. 1 Er 2019/2000-14 v spojení s opravným uznesením zo 7. februára 2012 č.k. 1 Er 2019/2000-27 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju. Súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal. Pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že povinný v súčasnosti nedisponuje exekvovateľným majetkom, z ktorého by bolo možné uspokojiť pohľadávku oprávneného. V dôsledku uvedeného nie je možné aplikovať ani jeden zo spôsobov vykonávania exekúcie upravených v § 63 ods. 1 a § 65 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Bol toho názoru, že za daného stavu by pokračovanie exekúcie prinieslo len neúčinné zvyšovanie nákladov a to pre nemajetnosť povinného. Vychádzajúc z § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku exekúciu zastavil. Rozhodnutie o nepriznaní trov exekúcie súdnemu exekútorovi zdôvodnil s poukazom na § 196, § 197 ods. 1, § 203 Exekučného poriadku. Zdôraznil, že samotná skutočnosť, že povinný je nemajetný a nemožno mu preto uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie nemôže mať za následok uloženie povinnosti nahradiť trovy exekúcie oprávnenému.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 26. marca 2013 odvolanie súdneho exekútora JUDr. M. proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica z 8. júna 2011 č.k. 1 Er 2019/2000-14 v spojení s opravným uznesením zo 7. februára 2012 č.k. 1 Er 2019/2000-27 odmietol. Odvolací súd uviedol, že sa v prvom rade zaoberal otázkou, či je odvolanie prípustné a či bolo podané oprávnenou osobou. Zdôraznil, že exekučné konanie v predmetnej veci začalo 14. júla 2000, čo znamená, že podľa prechodných ustanovení Exekučného poriadku (§ 235 ods. 2) sa toto konanie dokončí podľa doterajších predpisov, t.j. podľa predpisov účinných do 31. januára 2002. Odvolateľom v prejednávanej veci je súdny exekútor, ktorý sa v zmysle § 37 Exekučného poriadku týkajúcom sa účastníkov konania (v znení do 31. januára 2002) za účastníka exekučného konania nepovažuje. Odvolací súd na základe skutočnosti, že zákon súdnemu exekútorovi v exekučných konaniach do 31. januára 2002 nepriznával postavenie účastníka konania, a to ani vtedy, keď sa rozhodovalo o trovách exekúcie, dospel k názoru, že odvolanie je potrebné odmietnuť podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p., pretože bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený. Pri rozhodovaní si osvojil názor vyslovený v uznesení najvyššieho súdu z 27. januára 2010 sp. zn. 1 Cdo 14/2010.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal súdny exekútor dovolanie. Navrhol dovolaním napadnuté uznesenie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. f/ O.s.p., t.j., že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Zdôraznil, že procesným právom účastníka okrem iného je, aby rozhodnutie súdu prvého stupňa, s ktorým nesúhlasí, bolo na základe jeho odvolania preskúmané odvolacím súdom. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádzala, ale aj samotným rozhodnutím. Týmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie o odmietnutí odvolania z dôvodu, že bolo podané neoprávnenou osobou, ak záver odvolacieho súdu o tejto otázke nie je správny. Mal za to, že súdny exekútor je účastníkom exekučného konania v časti, v ktorej sa rozhoduje o trovách exekúcie a to bez ohľadu výslovného určenia tohto jeho postavenia v zákone.

Oprávnený a povinný sa k dovolaniu súdneho exekútora nevyjadřili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia

dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). .

V prjednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v tejto procesnej forme, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. B/ O.s.p.). Dovolanie je v zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky; citované ustanovenia sú v znení účinnom do 31. decembra 2014.

Keďže v prejednávanej veci je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo odmietnuté odvolanie súdneho exekútora, nie je v zmysle § 239 O.s.p. dovolanie proti nemu prípustné.

S prihliadnutím na námietky dovolateľa a tiež vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z vád uvedených v § 237 O.s.p. (v znení účinnom do 31. decembra 2014) je dovolanie prípustné (teda aj dôvodné) proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť

konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ dovolateľ nenamietal, tieto v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Dovolateľ namietal procesnú vadu podľa § 237 písm. f/ O.s., t.j., že postupom súdu mu bola odňatá možnosť pred dním konať a to tým, že nesprávne odmietol jeho odvolanie, pretože ho považoval za osobu neoprávnenú na jeho podanie.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.). Takýmto procesným právom účastníka je i to, aby rozhodnutie súdu prvého stupňa, s ktorým nesúhlasí, bolo na základe jeho odvolania preskúmané odvolacím súdom. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie o odmietnutí odvolania z dôvodu, že bolo podané neoprávnenou osobou, ak záver odvolacieho súdu o tejto otázke nie je správny.

V prejednávanej veci odvolací súd nepovažoval súdneho exekútora za osobu oprávnenú podať odvolanie z dôvodu, že exekučné konanie začalo ešte pred 1. februárom 2002, kedy nadobudla účinnosť novela Exekučného poriadku, ktorá pri rozhodovaní o trovách konania priznala postavenie účastníka aj súdnemu exekútorovi, a že v zmysle prechodných ustanovení exekučné konanie sa malo dokončiť podľa doterajších predpisov.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že aj keď v zmysle prechodných a záverečných ustanovení Exekučného poriadku nebolo možné v danej veci aplikovať § 37 ods. 1 v znení od 1. februára 2002, odvolací súd mal súdneho exekútora považovať za účastníka pre určitý úsek konania bez ohľadu na to, že toto jeho postavenie nebolo pôvodne v zákone výslovne určené. Účastníkom pre určitý úsek konania je osoba (fyzická osoba alebo právnická osoba, prípadne aj štát), o ktorej procesných právach a povinnostiach sa má v konaní rozhodovať (Mazák, J. a kolektív.: Základy občianskeho procesného práva,

Bratislava, Iura Edition, 2007, s. 97). Postavenie inej osoby ako účastníka konania pre určitú časť (exekučného) konania je potrebné vyvodit' z konkrétnej procesnej situácie.

V predmetnej veci rozhodovanie o trovách exekúcie v súvislosti s jej zastavením sa priamo dotýkalo práva súdneho exekútora na náhradu týchto trov. Aj podľa právnej úpravy platnej pred 1. februárom 2002 bol preto súdny exekútor účastníkom exekučného konania v časti, v ktorej sa rozhodovalo o trovách exekúcie, a to i bez výslovného určenia tohto jeho postavenia. Ním podané odvolanie smerujúce proti výroku o trovách exekúcie preto nebolo možné odmietnuť ako podané neoprávnenou osobou (porovnaj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2011 sp. zn. 2 Cdo 205/2011, z 20. júna 2012 sp. zn. 6 Cdo 59/2012, z 26. júna 2012 sp. zn. 6 Cdo 147/2012, ktorým bol zároveň nepriamo odmietnutý právny záver vyplývajúci z uznesenia dovolacieho súdu z 27. januára 2010 sp. zn. 1 Cdo 14/2010). Nesprávnym odmietnutím odvolania mu tak bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p).

Výskyt niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. je zo zákona nielen dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, vydanému v konaní touto vadou postihnutom, ale zároveň je tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v takom konaní nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n í e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2015

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová